

[Marius Buhl.]

Hvis den skulle kunne det, skulle den laves betydeligt om, og det er derfor, jeg er imod den. Jeg mener forøvrigt også, at rent undervisningsmæssig set vil en hel del af det kunne klares med en meget kraftig centralisering. Jeg kan godt se den pædagogiske fordel ved centralisering, og jeg kan også godt se, at der kan være økonomiske fordele ved det, for skolevæsenet udbygges alligevel. Men det er en kendsgerning, at der er kredse rundt omkring i de mindre skoledistrikter, som har meget stor uvilje imod at få deres skole enten nedlagt eller gjort til en 5-årig skole, og det vil blive en nødvendighed for at kunne praktisere liniedelingen.

Ja, jeg har nok set, at man mener, det kan lade sig gøre med en differentieret undervisning ved de mindre skoler. Jeg tror, det bliver vanskeligt. Jeg tror nok, der er nogen mulighed for en differentieret undervisning, men ikke for så megen differentiering, at man alligevel kan opretholde skæret af forskellige linier. Jeg tror, at man vil komme til at vælge mellem to udveje: enten en gennemført centralisering eller samling om en boglig linie for ret store distrikter ved enkelte skoler, og hvis det sidste bliver udvejen, er vi jo lige vidt. Hvis det bliver sådan, at man ved en skole i stationsbyen eller en skole i et enkelt stort sogn med en stor skolekreds om sig har en boglig linie, hvortil man sender de boglige børn i 12 års alderen, er vi inde på akkurat det samme, som vi søger at råde bod på ved vort skolestrukturforslag.

Så er der en tredje svaghed, synes jeg. Det er, at man gør det så erhvervsbetonet for dem allerede i 12 års alderen. Jeg ser udmærket vel, at man herved har for øje, at de praktiske linier skal have et mål i sig selv på samme måde, som den boglige linie har et mål i sig selv i realskolen. Det er en fin og absolut rigtig tanke. Det, man skal lave, må have et mål, som der kan ses frem imod, men alligevel synes jeg, at der i forslaget er lidt for meget om erhvervsbetonet undervisning; det er lidt for meget, at der allerede i 12 års alderen skal skeles efter dette. Det er jo forslaget synspunkt, at skolen skal være både almindeligt uddannende og almindeligt opdragende, at

den skal kunne give den unge den basis, som han har brug for at have, når han kommer ud i livet, hvilket erhverv han end vælger. Det er også forslaget mening, men jeg synes altså, at der er taget for meget hensyn til det erhvervsbetonede på et så tidligt tidspunkt.

Jeg kunne endelig bemærke, at forslaget vil koste både betydelig udvidelse af lærerpersonalet og betydelige økonomiske ofre. Det er dog ikke det afgørende. Gode skoleforhold i et land er af så stor vigtighed, at man ikke må trække det økonomiske ved sagen frem, hverken i første eller anden linie; men derfor kan man godt gøre opmærksom på, at det er noget betænkeligt, når vi i øjeblikket står med meget stor lærermangel og stor klassekvotient, at syse med et forslag, som vil udvide behovet både for lærere og klasser ganske betydeligt.

Jeg skal vedrørende ministerens forslag slutte med at sige, som jeg har sagt før, at det kan gøre en ondt, at man, når man er ordfører, skal stå og trække alle de skæve sider ved en sag frem, men det hører jo med til spillets regler. Jeg har i forslaget fundet mange udmærkede tanker, som det for en skolemand er både frugtbart og fornøjeligt at gøre sig bekendt med, hvadenten det nu er enkeltheder i selve forslaget eller i bemærkningerne, som er knyttet dertil. Udvalgsarbejdet vil så afsløre, hvordan forslaget videre skæbne vil blive.

Jeg skal derefter sige nogle ord om venstres forslag. Det kaldes venstres forslag, og partiet venstre står selvfølgelig inde for det, men samtidig må jeg gøre opmærksom på, at det slet ikke er således, at hvert enkelt medlem indenfor partiet går 100 pct. ind for forslaget.

Vi har folk indenfor partiet, som måske har mere hældning til Askovudvalgets forslag; vi har folk, som måske har mere hældning til undervisningsministerens forslag; vi har folk, som måske har mere hældning til følgende tanke: lad os med nødvendige reformer blive ved det bestående. Jeg synes forøvrigt, det er en fordel, at det er sådan. Det ville være højst betænkeligt, hvis man kunne sige om et parti, at det gik frem med samme fodslag og på linie i et sådant spørgsmål, som et skoleforslag er. Jeg kan imidlertid sige, at forslaget repræsenterer en sum